



SZENTEGYHÁZI HÍRLAP

V. ÉVF. 12. SZÁM
1996.
December

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJENIK HAVONTA



A TULÉLŐ

Azon a december 16-i szerkesztőségi gyűlésen, a Tanácsnál, vagy inkább nevezem baráti beszélgetésnek? - megerősödött bennem a bizakodás a Hírlap sorsát illetőleg. Noha az újság előállításának anyagi háttere még nem biztosított, főszerkesztőt már sikerült kinevezni Sárvári Imre Zsolt személyében. Ez a döntés új lehetőséget kínál a Hírlap megújulására: a szerkesztés, anyaggyűjtés fókuszba a szentketesztbányai "vizekre" evez át. Sárvári - mint tudjuk - a Gábor Áron líceum egyik alkalmazottja, félkatedrával betanít. Így két iskola tantestületével találkozik minden nap, ahol több "izgató hír", jeles információ birtokába juthat, mint mi idefent. A bányán dőlnek el a fontos kérdések, diákságot, üzemi munkást, rendőrségi problémákat és még sorolhatnám, mi mindent illetőleg. A Tanácsülések rendszeres tudósítója lehet Sárvári, Kórház, üzletek, kisvárosi élet riportere! Szentegyházaskal, Filharmónia, Könyvtár, felső Műv. Ház., Mártonfi iskola pedig marad továbbra is a Könyvtárban működő "régiek" feladata. Egyezségünk szerint a 8 oldalas lap 2 oldalát mi töltjük meg, az anyagot a helység felső részének fórumaiból merítjük. Az első újság január végén jelenne meg. Kezdetben ez is havilap lenne. Valószínűleg az új szerkesztőség majd új nyomda után néz. Az újság fejléce is változik: a trombitás gyerek helyett a város címere kerül be. Új ifjúsági oldal, új rovatok jelentkezését várhatjuk. Olvasószolgálat is létesül a bányai részen; fent megmarad a Könyvtár az észrevételek, gondolatok, levelek gyűjtőhelyéül. Szóval: Hajrá tovább! Mégis öt év letelével, öt év újságyanyagát nézegetve (mégcsak a papírok sem egyformák) mérleget készítek. Első kérdés, a megérte-e? fel sem vetődik. Igenis, egyéni, sajátos ízű újságot hoztunk létre. Azóta sokszor eszembe jutott az 1991-ben tett nagy elhatározásunk a helyi rádióadással kapcsolatosan. Még jó, hogy nem sikerült, így lett a Hírlap... Az újságunk egyben szórólap is volt külföldi jövevőnk felé, dokumentálja a Filharmónia életének, a Múzeum Szálló és környéke önerőből való kialakításának. Nemutolsó sorban megmutattuk, hogy "csakazértis 5 évig tudjuk csinálni!" és nem egy két szám után félreállunk! És ebben az erőfeszítésben hatalmas erőt adott Szabó Klára könyvtárosnő, "alszerkesztő", aki nélkül már rég megbukott volna az egész. Ő az alapos, kiszámítható, ő volt a biztos pont ebben az ötéves kapálózásban. Ritkán sértődött meg, pedig bőven lett volna miért, rengeteg új ötlet, javaslat származott tőle. Szabó Klára volt, akit mindig megtaláltam munkahelyén, aki nélkül az egész könyvtárat, újságot és sokmindent itt Szentegyházaskalban nehezen tudnék elképzelni.

Fantasztikus életerővel telne meg az új Hírlap, ha Sárvári Imre Zsoltnak is hasonló komolyságú, gondolkodó, népét szerető munkatársai akadnának. Hiszem, hogy így lesz: Nagy Eszter, Bogdán Ida, Both Gizike, Mihály Zsuzsa, Laczkó Mária és még sok más Szabóklára van a bányán. Talán a közös életér, közös sors, közös gondolatok együttesen fedél alá hozzák az új "Hírlapótyát".

Sok szerencsét!

Haáz Sanyi

Lapunk tartalmából

2. NOSZTALGIA-TALLÓZÓ;
TÁVOLI MIKULÁS
3. KARÁCSONYI
HANGVERSENYEINK
4. NE MENJEN FELEDÉSBE
5. LOCKENHAUS-LÉKA VÁRA
6. ZENEBÚVÁR KÖZÉPKORBA
7. IVÓVÍZ, MELEGVÍZ,
TISZTÁZÁS
8. CSERKÉSZEK, HÍREK,
KÖNYVEK

MEGÚJULÁS

A rovat első része az 1996. áprilisi számban jelent meg. Mint már abban is közöltem, a cikkek írásához Dr. Székely Ilona pécsi Megújulás Családterápia intézet pszichológusának jegyzeteit használtam fel. A rovat célja, hogy az (érdeklődők) olvasók izelítőt kapjanak abból az előadássorozatból, amit a fent említett pszichológus márciusában tartott keresztény családoknak.

A május, június, július, októberi és novemberi számokba egy-egy előadás anyaga került, akarva-akaratlanul saját gondolataimmal átszöve. Ma, amikor az anyagi jólét megteremtése kerül előtérbe, miért ne foglalkozunk a lelkiakkal is?

Boldogságunk, nem csak az anyagi biztonságon múlik, hanem kell hozzá egy jó közösség amelynek ÉN is tagja vagyok, amelyben jól érzem magam, ahol elfogadnak és szeretnek, ahol szükség van rám. A közösséget egészséges emberi kapcsolatok tartják össze. A kapcsolatok elképzelhetetlenek kommunikáció nélkül (elmondjuk gondolatainkat, érzelmeinket, igényeinket és másokat is meghallgatunk). A kommunikáció velejárója a véleménykülönbség, a konfliktus, amelyek megoldhatók egy-két szabály betartásával, toleranciával és egy kis önismerettel.

A Megújulás cikksorozat a fenti gondolatmenetet követte ellenkező irányba. A két első cikk az önismeret fejlesztéséhez adott segítséget. Ismerd meg magad, hogy el tudd fogadni és meg tudd szeretni magad, mert akkor másokat is el tudsz fogadni és tudsz szeretni.

A harmadik rész a Kommunikáció. Ha megismerted magad képes vagy egészséges emberi kapcsolatok kiépítésére. Ahogy Te közeledsz másokhoz, úgy közelednek mások is feléd. Kezddheted talán a családban: Fejezd ki magad világosan! A negyedik találkozás a konfliktusokról szól. A konfliktusokkal felelősségteljesen nézz szembe, vállalva saját érdekeidet, igényeidet, de saját hibáidat is. Ne feledd: Más is ember! És Nincs abszolút igazság, csak részigazság! Ha ez már úgy-ahogy működik, akkor gyakorlatba ültethető a családi életben. Erről van szó az ötödik részben. Amilyenek a társadalom sejtjei olyan a társadalom, amilyen a nevelés, olyan az utókor.

A gyerekek úgy fognak élni ahogyan azt otthon, környezetükben látták, tanulták. "És itt visszaértem a kiindulópontomhoz. Az ember szeretetre született. A szeretet az a képességünk, amellyel egy másik embert életre tudunk kelteni. Akit szeretnek az él", így kezdődött a bevezető cikk.

Gyermekeink, élettársunk... erre éheznek. Nem tanácsosztogatásra, kiértékelésre, kritizálásra, "úgy-e megmondtam"-ra van szükség, hanem odafigyelő, meghallgató, együttérző, feltétel nélküli szeretetre.

Ez idő és türelem igényes (feladat) elkötelezettség és nincs látványos eredmény. Hiánya viszont egyre jobban látszik. Reményvesztett, cél nélküli fiatalok akikre a családban nem jutott idő, nem volt idő kifejezni a szeretetet, mert az anyagiakat kellett "előállítani". - Nincs is ránk szükség, sőt mi csak tehernek vagyunk!

A Megújulás rovat olvasása közben, ha csak egy ember fejében is új gondolatok pattantak ki - azt gondolom - el is indult a Megújulás folyamata.

L.I.



LAPSZÁMNÉZŐ - 1997 HAJNALÁN

*"Öt éves lesz lassan már a gyermek,
Almainak fénye veszett már,
De hiszi még, hogy új álmai lesznek,
S álmaiért újból harcba száll."
(John Lennon után)*

Nagyon nehéz kérdést tett fel Haáz Sándor tanár úr, amikor azt kérte, hogy tallózzunk az öt év alatt megjelent újságokban, melyik a kedvenc lapszámom, kedvenc cikkem!?

Olyan, hogy kedvenc lapszám nincs. Mindegyikben van valami, sőt sok, ami érdekelt, s ami érdekelt minden szentegyházi lakost.

Egy teljes napig tartott, amíg újraolvastam a 60 db újságot, de megérte. Így öt év távlatából, tisztán lát-szik, hogy az újság az volt, amit 1992 februárjában Nagy Eszter tanárnő meghatározott, a "Beköszöntő helyett" c. állásfoglalásában:

"Eszköz a jobbító szándékhoz, amely azért kíván cselekedni, hogy ne csak ösztönszerűen, hanem tudatosan tájékozódjunk szűkebb világunkban, hiszen ez (is) tágitja a szemhatárt, segít eligazodni. Igen, minden egyes újságszám erre törekedett, s meg is valósította ezt.

Olvasgattam a cikkeket. Öt év távlatából dokumentációs értékkel is bírnak. A lap megjelenéséről Drechlinger Ernő a következőképpen ír:

"Egy helység történelmében egy lap, egy újság megjelenése történelmi jelentőséggel bír. Mert újságot csinálni nem könnyű dolog. Igen, kedves olvasó, mert az újságot nemcsak írják, hanem csinálják is..." Vagy ahogy Boldizsár Ágoston ír a lap megjelenéséről: "Végtelenül becsülöm, hogy ez a kisváros egy ilyen lapot tud éltetni, anyagi és szellemi vonatkozásban gondolom." Tovább olvasva az újságokat, a teljesség igénye nélkül, s nem betartva a kronológiai sorrendet, én - nagyon személyes vélemény alapján - a következőket ragadtam ki:

- a Hírekből -

- "Felállították felszegen az első parabola-antennát, 26 részvényes alaptaggal. Nyolc adó fogható." - (Ma a kábeltévé vonzásában kissé nevetésges.) (1992)

felavatták az első játszótér - (1995) márc 21 - sok-sok ígret - mi lett belőle?

- Kedvesinálónak, hitnek, mindennapi gondúzőnek vélem Bodó Levente tanár úr egyik versét: (Szinte Újvéji Jókivánság is)

"Ha meggondolom, simán mehetne minden,
Ezer jót adnék teljesen ingyen,
Átforgatnám kicsit a gondok medrét,

Nem szegném senkinek sem kedvét,
Azzal, hogy magamra új mázt kenek, És derülnek rajtam az emberek."

Továbbá megint hírek: Karácsonykor, 1992-ben a következő áron vásárolhattunk:

- 1 kg. hús - 600 - 1300 lej
- hús konzerv - 442 lej. S ma?

Vagy: 1993-ban kezdték a gáz bevezetését a lakásokba, a kábeltelevízió reklámozását, ma ezek mind megvalósult álmok. - Matei Vintilă akkor 60 flakon Coca-Colát adományozott Bukarestben a Filharmoniaának 1993-ban kb. 25000 lej - S a múlt héten?

Mivel a Gyermekfilharmonia Alapítvány lapja, az újság a Filharmonia ügyeivel, gondjaival és bajaival is törődött. Hogy mi is a Gyermekfilharmonia? - Nagyon jellemző ahogy Bak Éva megfogalmazza az újság(unk) látán!

"Önfeledten vigyorogtok, amikor kezembe veszem a lapot. Csaknem fületekig ér a szátok. Vagy talán teli torokból énekeltek?

Ilyenkor én is elmosolyodom. Eszembe jut az esőben, hóban, vidáman vagy éppen álmosan utazó, éneklő társaság... A koncertek ... a lelkes közönséget könnyekig megható muzsikálások, a véget nem érő tapsok."

- Igen, a Filharmonia. Hiszen ő hozta létre a lapot is, illet, hogy főhelyen tudósítson tevékenységéről.

Nagyon-nagyon tetszettek a turnék utáni naplójegyzetek. Őszintén, saját szemükkel, véleményükkel bírálták el a turnét, a koncertek sikerit, írták le azt a sok-sok élményt, amiben részük volt; - saját hibáinkat, hiányosságainkat látjuk a naplókban.

- Szeretem és remélem meg is marad - a néphagyományokkal foglalkozó rovatokat.

a - "Ne menjen teledésbe -

- Nagynő mesél -

- Kápolnási kapuk

- Tojásfestés, babona, varázs,

Itt olyan anyagokat, dokumentációt lehetett összegyűjteni, ami értékes, nem mindennapi;

Egyik fő értéke - a lapnak, hogy pedagógusok véleményének, úgymondva módszertani útmutatójának is helyet ad. Gondjaikat, mindennapi munkájuk sikerének kudarcának okait is megfogalmazta a lap:

"Jövönk, a tanári munka értelmének jövője szempontjából fontosnak tartom azon gondolkodni, hogy az oktatás megújítása csakis önmagunk emberi - erkölcsi

megfrissülése útján lehetséges, amely feltételezi az értekek újratisztázását.

"Küzdelem nélkül a pusztá remény hiábavalóság."

Külön eredménye a lapnak, hogy (nem győzőm hangsúlyozni) minden aktuális eseményről tudósít. Sőt! A "Gellért Alapítvány", Szent Kereszt Alapítvány, a Mártonffy János Alapítvány a lap hasábjain mutatkoztak be.

- A Múzeum szálló" vendégei is sokszor írtak elismerő, dicséret véleményét az újságra: pl. "Szívünkben szeretett, Szentegyháziak, Székelyföldiek. Mi jöttünk Magyarországról, ahol a világ 16 milliárd magyarjából közel 11 millió él, mégis ide kell jönnünk szakadatlan magyarságot, megmaradni akarást, töretlen hitet és édes anyanyelvet tanulni". (Bakay Kornél - Kőszeg)

- Ünnepeinket is bemutatta a lap. A Húsvétot, az Adventet, a Szentek ünnepeit, Márc. 15-ét. Ugyanakkor azt is megfogalmazta, hogy mit jelent az ünnepnap.

"Le kell győznünk a kollektív félelmet, a kollektív közönyt... Még akkor is, ha ez a világ, amelyben élünk, nem ad rá okot, akkor is része kell legyen életünknek a remény, és belső derű."

- Egyik kedvenc rovatom a "Megújulás". A rovat célját Lázár Ilonka világosan megfogalmazta:

"A szeretet olyan képességünk, amellyel egy másik embert életre tudunk kelteni. Akit szeretnek, az él."

- Sokat-sokat lehetne írni a lapról; Tudok sok olyan emberről, aki évenként külön bekötötte az évszámokat, alig várja az új szám megjelenését.

Most a változás küszöbén, mint túlságosan aggódó anya, (talán fölösleges) jótanáccsal látnám el az új szerkesztőséget. "Tudjuk, hogy sokan hiábavalónak tartják munkánkat". Értelme sok mindennek nincs. Olyan sorsnak, aki sorsát másokéval egybeveti, s akinek élete mások életét is szolgálja képes, mindig van. Csak ennek van! - Ez legyen a fő cél.

S még az:

"Próbálgd meg úgy élni, hogy ne vegyenek észre ott, ahol vagy, de nagyon hiányozzál onnan, ahonnan eltűntél." D.J.

- Kedvenc cikkem mottójával zárám a nosztalgizást, jókívánságokat. "A kő marad" c. cikk zárómódata:

"megmérte az emberek -

Ki mint vetett, azonképpen arat

Mert elfut a víz - csak a kő marad!"

- Mi, olvasók, maradunk!

Demeter Ibolya

"BUKARESTBŐL AZ ANGYAL ELJÖTT HOZZÁTOK"...

Ilyen szöveggel is énekelhettük volna, a karácsonyi szent éneket december 22-én, mert a Mártonffy János iskola tanulói az egy angyal előzetes érkezett Bukarestből Matei Vintilă bácsi és felesége személyében.

Ezen a napon a zsúfolásig telt művelődési házban B. Zsuzsanna és B. Marika tanító néni meleg szavai két nyelven köszöntötték az ajándékozó család tagjait valamint városunk vezetőségét.

A délelőtti csillogó pompásan ragyogó karácsonyfa előtt iskolánk tanulói ünnepi műsort mutattak be, amit a román televízió és rádió is megörökített.

A műsor után a színpad megtelt ajándékoszagokkal amit örömtől sugárzó arccal vett át minden I.-VIII. osztályos tanuló.

Köszönjük a Jézuskának, hogy Vintilă bácsit és kedves feleségét megsegítette, hogy ők egy vagyont érő ajándékkal kedveskedhettek nekünk.

Köszönetet mondunk Simó György bácsinak is aki sokat tett azért, hogy a felszegi iskolában plafonig érő, égőkkel, szalonnacukorral díszített karácsonyfa-nk örvendzeshessünk.

Isten fizesse meg nekik.

A IV.B.. és II.B osztályos tanulói, Felszeg



A TÜKÖR

A település egy élő szervezet, akár az emberi szervezet, amely élete folyamán meghatározott fejlődési szinteken megy át. A kisgyermek életének adott szakaszában kilép az öntudatlan állapotából: észreveszi, hogy ő és a környezete nem egy. Az én-tudat kialakulása során, ő egy egyéniséggé, személyiséggé fejlődik, aki senki mással nem azonos. Ez a folyamat egy hosszú fejlődés eredménye, nem egyik napról a másikra valósul meg. Ebben az időszakban a kisgyermek sokszor a tükör elé áll, kérdez és választ vár, minden módszert felhasznál arra, hogy megismerje önmagát.

Településünk életében ugyanezt a fejlődési szakaszt vélem felismerni a Szentegyházi Hírlap életében: az éntudat kialakulását. Nagy Eszter szavait idézve: "a lap ennek sajátos arculata, sajátos gondokkal szembesülő településnek kíván egyfajta tükröt tartani, kérdéseket feltenni és azokra választ keresni."

A tükör csupán egy eszköz, ami azt tükrözi vissza ami és ahogyan eleje kerül. Nem arra hivatott, hogy új vagy valótlan képet hozzon létre. A szerkesztők munkája volt az a hálátlan feladat, hogy a tükör elé varázsoljon a lehető legtöbbet a település életéből. Hálátlan feladat, mert önerőből lehetetlen, segítségére kevésre számíthatnak, viszont a kritika nem maradt el soha.

(folytatás a 4. oldalon)



KARÁCSONYI HANGVERSENYSOROZAT



Úgy általában: lelkesítő volt. Alaposan megvizsgálva: a Filharmónia egyre nehezebben kormányozható, rendetlenebb a "régi szép időkhöz" viszonyítva. Főleg a "hazai pályán" késnek, hiányoznak a jelenlevők, fegyelmezetlenek, nem az előadáson jár az eszük. A zenekari tagok gyakori hiányzása a próbákról bizonytalankodást, felületességet eredményez. A kórustagok hézagosszöveg tudása, figyelemhiánya nem egy alkalommal engem is összezavart, gyakran rontottam én is. Bizony, egy koncertre fel kell készülni lelkileg - szellemileg egyaránt. Indítás előtt szükséges pár perc "magunkba szálás", mely hasonlít a sportolók csúcsteljesítmény előtti koncentrációjához. Néha az az érzésem, hogy nem akarunk csúcsot elérni. Józan ésszel mérlegelve a dolgot jócskán akad mentségük a csapatoknak: a műsorunk 16 énekének betanulása, felújítása idén ősszel okt. 16 körül kezdődött (az iskolaévforduló után), az első bemutató pedig nem egészen hat héttel később, Kápolnásfaluban történt. Ez heti két ének megtanulását jelentette, dolgozatírások, napi 7 óra iskola közepette. Ehhez képest mégis eltornáztunk a startvonalig, 5 hangversenyt megtarthatunk. A **kápolnási Mikulás-koncert** volt a nyilvános főpróbánk (dec 6-án). Vidám, derűs előadás volt fegyelmezett, pontos kórusal, kissé hamis zenekarral. Ott volt a "San Jousé" c. új dalunk első bemutatója. Ferencz Vilmos, Ambrus Melinda szólóénekesek is ott mutatkoztak be. Both Zsófi koncertmester szólóhegedű játéka is sikeres volt. A kellemes koncerthangulatot a vidám, jól szervezett közönség biztosította. A Kriza János iskola tanári kara, Bálint Irma igazgatónő szorgalmazásával több mint 100 fős lelkes gyermeknéző toborzott. Mivel - a szabály szerint - minden gyereknek ingyen hozhatta nagymamáját, volt a teremben öreg is jócskán. A szállítást az öreg Ikarus busszal oldottuk meg, a bevételt felajánlottuk a csodálatosan lepadolt Műv. Ház feljavítási munkálatainak segítségére. Az itt tartott "első koncert" lázas hangulata, izgatott fegyelme hiányzott sajnos a **Lövétén** tartott előadásunkból. (dec 16-án, hétfő délután 6 órától) Pedig a Lövétéiek igazán kitétek magukért: András József iskolai-

gazgató mozgósítására megtelt a terem. Lövétén még soha ekkora közönségünk nem volt! A lelkesen tomboló gyermekközönség felbontotta a Filharmónia rendjét. A kórus hangosan cseverészett a "nótaszünetekben", sőt, néha viháncolni is bátorkodott! A vásott zenekari tagok egymás gyertyáját fújták ki, általános volt a zaj. Az elkésett kórustagok a jobbszélen összesereglettek (idő nem volt a helyükre bepréseődni) így a kórus egyensúlya is felborult, ami főleg a többszólamú műveknél volt zavaró. A lövétei közönség nem ilyen előadást érdemelt! Meg is kapta a Filharmónia a magáét. Talán túlságosan is, ami az **udvarhelyi hangversenyen** ütött vissza: a kórus pisszenni, moccanni sem mert, a zenekar a beintésekre nem mert indítani, pontatlanok, életlenek lettek a műveink ezen a szerda estén. (dec. 18) Főleg a magyar karácsonyi dalok. A helyzetet a Stille N a c h t dalunkra hulló havazás mentette meg, amit az udvarhelyi színpad zsinórpadlásáról produkáltak derék "hóhányóink".



Így lett aztán egyre felszabadultabb a műsor H. Marcika segédvezényletével, kilábalva a biztos bukásból.

Az U.H. dec. 24-i számában terjedelmes cikk számol be erről a hangversenyről B.R., a cikkíró, fényképet is közöl a koncertről. Cikkében nehezményezi a gyér érdeklődést (50-55 fős közönség). Bevételünk javarésztét a Duna TV megsegítésére ajánlottuk fel. Ezen a hangversenyen a gyerekek igyekezete tenniakarása ellentmondott a beszámolóim elején leírtaknak: maradéktalanul buszra kerültek a kottatartók, kellékek, hangszerek.

Az udvarhelyi plakátolást Bálint Eszter és Ferenc Enikő képzős filharmonisták végezték. Egyik-másik plakátunk még ma is a városban díszelg!

Sepsiszentgyörgyi koncertünk után (dec. 20-án este 7-től az új Református templomban) az volt az érzésem, hogy az utóbbi pár évben nem vezényeltem ilyen lelkes sereget. A kicsattanó örömmel előadott művek, az élvezetes előadásmód mindenkit feldobott (a közönség szó szoros értelmében: talpra ugrott és úgy tapsolt - noha "nemtapsoló" templom volt!). Gyerekekben felgyűlt elektromos töltés eredete mai napig is talány számomra. Az aznap

kiadott vakáció? A fantasztikus akusztikájú új templom? A "hajókoncert-bulilesz"? Vagy egyszerűen a vonatkozás



élvezete, amihez hasonlóan közösségünk '91 óta, mióta autóbuszunk van nem részesült? Az is lehet, hogy a határtalan szeretet, amivel a szentgyörgyiek fogadtak, és ami engem azóta is nagy melegséggel tölt el - hatott a Filharmónia - tagokra? Autóbust küldtek az állomásra, tömve telt templom várta meg előadásunkat a fagypontra ellenére (a fűtésrendszer nem készült még el az új templomban). Előadásunk előtt Szóts Dani barátom kórusa is énekelt - majdnem ugyanazokat a dalokat, mint mi. Sok kedves, régi arcot fedeztünk fel az ifjak közt, akik megtiszteltek bennünket a tavaszi Filharmónia Napokon. Egy szó mint száz, finom vacsora, szállásolás és egy kitűnő estély lett a vége az egésznek. Megismerhettem a Mikes líceum kálváriáját, "befutását", saját szemünkkel győződhettünk meg arról, hogy más is képes fából vaskarikát gyártani, ha akar. (ez esetben egy "nici pentru grajd nu e bun" minősítésű panelliskolából - diákok kedvence kultúrcentrumot...)

Az idillikus karácsony előtti hangulatot a másnapi sűrű havazás kerekítette teljes egészébe. Délelőtt lustálkodás az ágyakban, vásárolgatás, délután "csakazértis múzeumnézés", ebéd, pakolás, vonat, busz, haza.

SZENTEGYHÁZSFALU

Mindezek után a 22-i hazai koncert sápadtkának tűnt, noha tömve volt a nézőtér, bukaresti vendégek is voltak, Tv, miegymás. A helyi közönség ismeri már a műveinket, stílusunkat, amin sajnos nem sokat lehet változtatni. Egészeben véve, a koncertet követő Pásztorjáték Herceg M. zenetanár csoportja énekeivel, zenei aláfestésével egy nagyszerű karácsonyi műsoros estélyt eredményezett. Aki jelen volt, biztosan élvezte az előadást, amit az is bizonyít, hogy a nézőtérén tiszteletteljes csend, rend és fegyelem uralkodott. A bekiabálások, füttykoncertek ezúttal, hál'Istennek, elmaradtak, így a Filharmónia nevében őszintén kívánhatok minden szentgyházi lakosnak

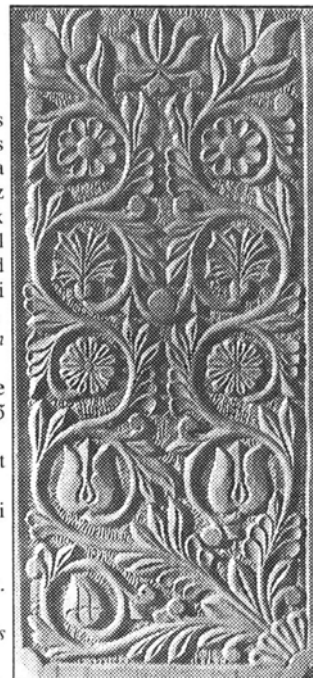
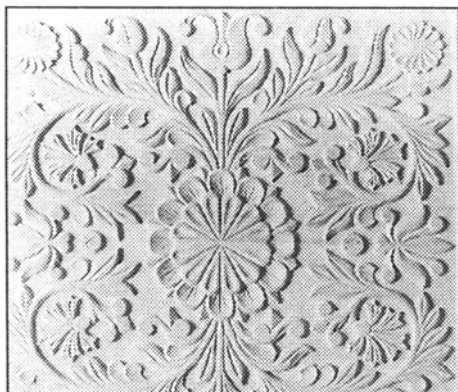
BOLDOG ÚJ ÉVET!

Haáz Sándor

NE MENJEN FELEDÉSBE! Székely fafaragás Szentegyházán

Miközben lapozgatom a városunk népi fafaragóinak kétkötetes tevékenységi naplóját, azon töprengök, hogyan lehetne röviden, de mégis lényeges dolgokat úgy kiillózni, hogy az olvasó tiszta képet nyerjen erről a tevékenységről, amely immár másfél évtizede városunk jó hírnevét öregbíti. Az emlékalbum dokumentum értékű. Alakulás, a szakma elsajátítása, kiállítások rendezése, tapasztalatcserék -mindez pontos adatokkal, gazdag képanyaggal ellátva. Megtalálom "Az üzem mellett működő Fafaragók klubjának rövid történetét", mely így kezdődik: A Szentkeresztbánya történetében a székely népi fafaragás Barabás Lajos nevéhez fűződik - írja a naplót vezető Máthé Mihály.

Barabás Lajost kérem, mondaná el röviden, hol tanulta, kitől és hogyan mélyült el ennyire a fafaragás népi művészetében.



B.L. - A székelykeresztúri tanítóképző kézimunka óráin vettem kézbe először faragás céljából a fát, az iskola faragó műhelyében. Az iskolaigazgató, Kiss Zsigmond és a nevelő, Nagy Jenő voltak első útmutatóim. Megszerettem és lassan szabadidőmet is a műhelyben töltöttem.

1970-től kezdtem komolyan foglalkozni a népi fafaragással. Faragókat kerestem fel tájékozódás végett, néprajzi múzeumokat látogattam, és elkezdtem gyűjteni a mintakincset, az eredeti motívumokat.

Az 1975-1976-os évben kimondottan a székelykapuk faragását tanulmányoztam, kaputól kapuig járva. Főként az udvarhelyszéki kapuk érdekelték.

És hol találtad a legszebb kapukat?

B.L. - Megjártam Gyergyó, Csík és Kézdivásárhely vidékét, Erdővidéket, tanulmányoztam a kapufaragást, rajzoltam, fényképeztem. Végül is a legszebb, legdíszesebbek az udvarhelyszéki kapuk - Fenyédén, Márafalván, Zetelakán.

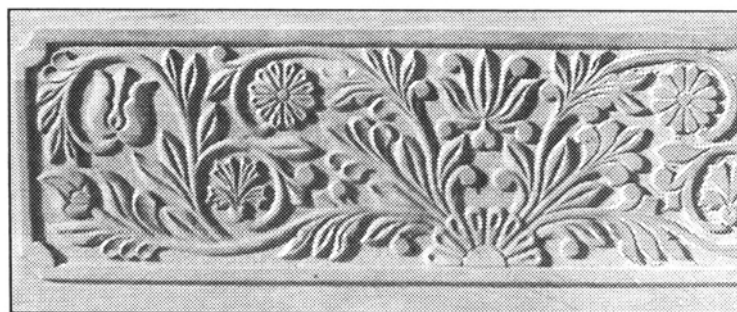
A kapuk mellett milyen fajta népi faragás érdekelt még?

B.L. - A pásztorfaragás - tanulmányozása, gyűjtése az 1979-es évre esett, az ékf faragás csillagfarakás, 1981-ben pedig a kopjafafaragást tanulmányoztam.

Itt helyben városunkban találtál-e mintakincset, bukkantál-e a fafaragás nyomaira?

B.L. - Az igaz, hogy hagyomány volt fából készíteni a használati eszközöket, de díszítő faragást rajta nem végeztek. Egyetlenegyszer találtam egy tálast felszegen, melynek az ajtója volt faragott, 1841-ből származott, melyet 1862-es dátummal festettek le. (A Líceum múzeumában van).

Valószínűnek tartom, hogy nem itt készült. Egyébként löporzsarutartót is találtam. Székelykapuk is készültek itt, de nem díszítő faragással. Az első díszítő faragású székelykaput az 1940-es évekből találtam, de nem itt faragták.



Ott tartunk tehát, hogy a fafaragás minden csínját, bínját kitanulmányoztad és gyakoroltad. *Mi volt a következő lépés?*

B.L. - Időközben megszereztem a népi faragás oktatómesteri címet. 1974-ben beindult az oktatás, az első csoportban gyerekek részére. 1978-ben felnőttek is bekapcsolódnak a fafaragásba. Az oktatás viszont külön-külön csoportban folyik.

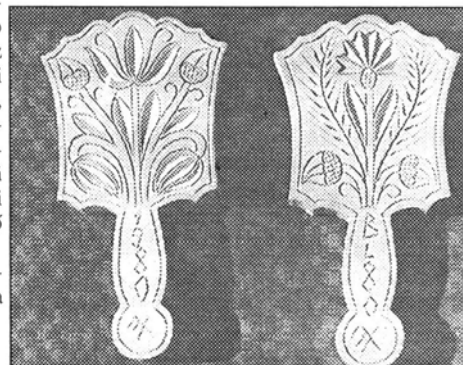
Klubbörténet röviden

1982 őszétől, az iskolai év kezdetével az üzemi Vasas Klub keretében, nagyobb részt üzemi dolgozókból alakul meg a SZÉKELY NÉPI FARAGÓK KLUBJA. A beindulás Rus Sándor mérnök igazgató, valamint Szabó László és Sárközi Gyula lelkes melléállásával jöhetett létre.

A helyiség kijelölése után a tagság rendezi be a legszükségesebbekkel: két darab műhelypad, melyet a vasgyártól kaptunk, két darab asztal, melyet az üzem lakatosai hulladékanyagból készítettek, az asztalosok viszont ellátták tetővel és hat-hat fiókkal. A többi felszerelést a klubtagok szereztek be: szalagfűrész, melyet Barabás L., Bartha I., Máthé M., Simó I. fizettek ki. Bartha I. és Szász L. összehoztak egy fűrőgéppárványt. Barabás Lajos egy 120-as satut kölcsönzött a klubnak. A kézmosót Bartha I. szerezte, Nagy F. orosz típusú famegmunkáló gépét bocsájtotta a tagság rendelkezésére. egyéni faragó asztalok is helyet kaptak faragóknak, éppúgy mint a különböző típusú és formájú vésők, kések, boteskák.

A tevékenység a klub keretében az alábbiak szerint történik; minden csütörtökön délután 4-től 9-ig az elméleti oktatás összekötve a gyakorlattal az alábbi beosztásban:

- első évben-lapos mélyfaragás
- kopjafafaragás
- második évben- pásztorfaragás és felületi faragás
- harmadik évben domborított mélyfaragás



Alapítógatók: Barabás Lajos, Szabó Albert, Szász László, Máthé Mihály, Nagy Ferenc, András Domokos, Demeter László. *(folytatjuk)*

Lejegyezte: Szabó Klára

A TÜKÖR

(folytatás a 2. oldalról)

A lap mégis élt, él és remélem élni fog, mert azt hiszem a szerkesztőket a következő sorokban rejlt energia mozgatta: "a valódi örömet abban találjátok meg, hogy másokat (nem mindenkit!) boldoggá tesztek. Éljetek úgy, hogy a világ utánatok egy kicsit jobb legyen" - idézet Sárközi Zsuzsa cikkéből.

Nem túlzok, ha a lapot egy energiakiáramlásnak nevezem. A szerkesztők kimeríthetetlen energiájának kiáramlása, amelyben "sokan bízunk és hiszünk, ami sokunkra kisugárzik" (Nagy E.)

A kisugárzás nem mindig talál "befogadókat" - mindig van veszteség a fizika törvényei szerint - de meg vagyok győződve, hogy a lap létezése segített abban, látóköriünket bővítsük és tudatosan tájékozódjunk világunkban. Sok embert kimozdított

ez az energia tehetetlenségi állapotából - még ha lassan is - amiről beszélnek az adatok. '94 októberétől a Szentegyházi Hírlap hasábjain több mint 330 írás jelent meg, amelyet kb. 120 személy írt. Közülük 12-14-en legalább 5-10-szer ragadtak tollat és 6-8 személy az oroszlanrészt vállalta: 10 és 30 között van írásaik száma.

Az adatok nem hájszálponosak, de sokatmondóak. Ennél sokkal többet érnek a még most "láthatatlan" eredmények.

A lap életében változás fog bekövetkezni. Ezt az alkalmat ragadom meg, hogy az olvasók nevében megköszönjem a lapot azoknak, akiknek a fejében kipattant az ötlet, a szerkesztőknek: Haáz Sándornak, Szabó Klára nénié... a felmérhetetlen erőfeszítéssel végzett 5 éves munkájukat. A munkát, amit csak olyanok tudnak értékelni, akik részt vállaltak belőle. Köszönet mindazoknak, akik egyéniségükkel, írásaikkal, véleményükkel, rajzaikkal, alkotásaikkal, ötleteikkel, anyagiakkal és elismerésükkel hozzájárultak a jobbító szándék megvalósításához.

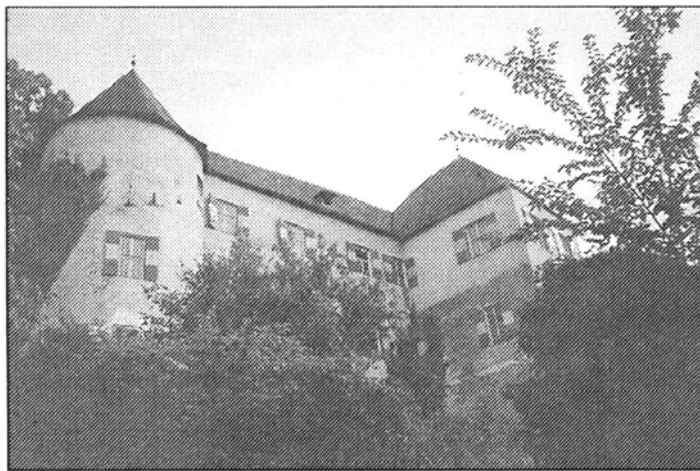
Tavaly nyári turnénk

egyik fénypontja az ausztriai Léka várának meglátogatása volt. Rozi néni utikalauzából olvashattok pár mondatot a várról.

Utítervünkben szerepelt Léka várának meglátogatása is (Lockenhaus).

A vár helyén talán római erődítmény, őrtorony állt, később pogány kultikus hely volt, majd a kereszténység elterjedésével Szent Lőrincnek lett volna szentelve. Innen kapta nevét is: Lőrinc, Laurencius, Leurencz, Leuka, Léka. Szent Lőrinc aragóniai születésű alsópap (diakónus) volt, akire II. Sixtus pápa 258-ban rábizta az egyház vagyonát. A rómaiak követelték ezt a pénzt, de Szent Lőrinc szétosztotta a szegények között, és az embereket mutatta be a császárnak mondván, ők az egyház vagyona.

Távolról azt hinné a szemlélő, két várat lát két egymást követő hegycsúcson. Az alsó épületen feltűnő a vörös-sárga ablaktáblák sora. Falai vastagok, az épület legrégebbi szárnya ez. Közelebb érve az elővárat vesszük észre két kerek bástyájával. Ezt az épületszárnyat Nádasdy Ferenc, - e néven a harmadik -, emeltette. Felesége Eszterházy Anna Júlia volt, boldog házasságukból 14 gyermek született. A két család Magyarország leggazdagabb nemzetségei közé tartozott, a



háaspár kezében mérhetetlen vagyon gyűlt egybe. Nádasdy az ország nádora volt, Zrinyi Péterrel és Frangepán Kristóffal együtt több önállóságot akartak Magyarország számára, kevesebb hatalmat I.Lipót királynak (aki Habsburg volt és természetesen német-római császár is). Az összeesküvést leleplezték, a három főurat Bécsújhelyen (Wiener Neustadt) 1671-ben kivégezték és a falakon kívülre, a temető árkába temették őket, szentetlen földbe. Birtokaikat elkobozták.

Nádasdy Ferenc holttestét azonban elhozta a család és Lékán, az általa alapított kolduló ágostonrendi barátok temploma alatti kriptába temették el.

A várat zálogként Draskovics Miklós kapta meg, majd 1676-ban Eszterházy Pál tulajdonába került. A család a 20. század elején romantikus stílusban átépíttette. Laktak is itt egészen 1944-ig, amikor a háború következtében megsérült, 1945 után pedig az Ausztriát is megszálló szovjet csapatok költöztek bele és teljesen tönkretették, kifosztották. 1995-ben, amikor kivonultak, szinte rom maradt utánuk. 1969-ben megvásárolta a Sztájerországból származó költő és író, Paul Anton Keller, akinek életcélja a vár megmentése lett. 1976-ban meghalt, özvegye folytatta a munkát. A várban ma múzeum, szálloda és étterem működik.

dr. Rákóczy Rozália történész.

Katona vagyok én...

Ka - to - na va - gyok én, or - szág ő - re - ző - je,
 Sír az él - de - sa - nyám, hogy el - visz - nek tő - le.
 Sír az él - de - sa - nyám, a ró - zám meg - gyá - szol
 Fe - ke - te gyász - vi - rág bú - sul ab - la - ká - ból.

2. Falu legényei, kenyeres pajtásim,
 Az Isten áldása szálljon le reátok,
 Éljetek örömmel, mert én búval élek,
 De az én rózsámat el ne szeressétek!

3. Megpendült harangom, pallérozott kardom,
 Nem szabad énnem az ágyban meghalnom.
 Áldozom életet az ország javára,
 Forгатom fegyverem vitézek módjára.

Fehér fuszulyka...

Fe - hér fu - szuly - ka vi - rág,
 Ne jöjj hoz - zám nap - vi - lág,
 Gye - re hoz - zám es - té - re,
 I - ca te, hadd néz - zek a sze - med - be!

2. Sej, violám, violám,
 Nem lesz többet víg óráim,
 Se víg óráim, se napom,
 Ica te, érted, kedves galambom.



PÁR MONDAT A KÖZÉPKORI ZENÉRŐL.

Ezt a zenetörténeti korszakot i.sz. 300-tól körülbelül 1300-ig, ezer évre becsülik a zenetörténészek. Persze ez a periódus népenként, világtájanként igencsak változó; minket főleg a nyugateurópai zene történelme érdekel. Az antik világ bukásával az ókori zenekultúra is lehangyol, átadva a helyét az egyre izmosodó keresztény világ ízlését kiszolgáló egyházi zenének. A középkori kultúra kétségtelenül a katolikus egyház befolyása alatt állt. A kántorok, papok énekei közvetlenül hatottak a keresztény szertartásokra, beépültek, részei lettek a miséknek. A keresztény kolostorokban, templomokban ma is hallható gregorián énekek európai zenénk gyökereivel kötnék össze. Rádöbbenünk ilyenkor, hogy a zene ősidők óta belőlünk sarjad, legtermészetesebb kifejezője az emberi hang.

De mi is a gregorián ének?

Az előbb említett liturgikus szertartási énekeket 600 körül Nagy Gergely Pápa összegyűjtötte, szerzeteseivel megalapította a SCHOLA CANTORUMOT, ahol ezeket a dalokat lejegyeztette, megtaníttatta, majd Nyugat Európa kolostoraiban, székesegyházaiban népszerűsítette. Így ezek az egyházi énekek ("Cantus firmusok") Gregorián énekeként szerepelnek azóta is a szertartásokon (Gregorius - gregorián).

Ezek az énekek többnyire egyszólamú, latin szövegű, gyakran díszített, hajlításokkal teletűzdelt dalok. Ezek alkották Európa keresztény istentiszteleteinek gerincét több mint egy évezreden keresztül. Természetesen nagyon fontos volt a gregorián énekek pontos lejegyzése is, ezért az írni-olvasni tudó szerzetesek lázasan tevékenykednek egy megbízható notációs rendszer kialakításán. Először NEUMA jelekkel írják a szöveg fölé a dallammenetet (kis pontok, görbe vonalak). A kezdetleges vonalrendszer is

megjelenik: eleinte színes vonalak (piros, zöld, stb.), később több vonal, melyek elejére felírják a hang betűnevezését. Ezek díszítetéseiből alakulnak ki a mai kulcsok. A korabeli KODEXEK



- vastag bőrkötésű, kéziratos könyvek - fő díszét a kicirkalmazott kezdőbetűk - INICIÁLÉK - jelentették. A szerzeteseknek az íróteremben - SCRIPTORIUMBAN - bőven volt idejük effajta kísérletekre, egy-egy kódexszel évekig elpepecseltek!

Gergely Pápa korában a hangszereknek nem volt szerepe az egyházi zenében. A hangszerek túl erősen idézték a bukott Róma feslett életét. Óvták, tiltották a népet a "mérgező" hatású fúvós és ütős hangszerektől, ugyanúgy a világi zene is akkoriban az "ördög találmánya" volt. Bizony példásan megbüntették akkoriban a vétkezőket!

Ennek ellenére a világi szórakoztató zene mind fontosabb lett a mindennapok emberének. A szemfényvesztőket, akrobatákat, táncokat, tivornyákat, szerelmi balladákat egyaránt élvezték. Széles körben elterjedt a népdal. Sajnos a zene eme világi rétege - notáció hiányában - majdnem nyomtalanul eltűnt. A néhány fennmaradt töredék azoknak a türelmes szerzeteseknek köszönhető, akiknek a füle nemcsak a gregorián

énekre volt nyitott; kottairásban való jártasságuk segítségével néhány dalt megőriztek. Ezt tette nálunk - jóval később! - Kájoni János, a csíksomlyói szerzetes. Híres kódexében, a KÁJONI KÓDEXBEN az egyházi énekek mellett számos világi dalt, táncdallamot, sőt - népdalt is találunk. A középkori zeneelmélet 1000 körül, a népvándorlások után nagyot fejlődik. Ekkor írja meg Arezzo Guido a híres Szent János himnuszát, mely sorainak kezdőszótagjai a mai szolmizációs elnevezés alapja volt. (addig a hangokat az ABC betűvel nevezték meg)

UTQUE ANTLAXIS
RESONNARE FIBRIS
MIRA GESTORUM
FAMULITUORUM
SOLVE POLUTTI
LABI IRREATUM
SANCTE JOANNES!

A középkorban a hangsorok is kialakulnak, ezeket u.n. TETRAKORDOKBÓL állítják össze (4 szomszédos hang = tetrakord). A kezdetleges többszólamú éneklés - az ORGÁNUM - is kibővül még egy két szólammal. Az abszolút tisztán hangzó kvint kvárt és oktáv távolságra levő szólamkíséret néha terc vagy sext távolságra is merészkedik a fődallamtól (CANTUS FRMUS).

Képzeljétek el, micsoda zengése lehetett egy orgánumnak azokban a hatalmas katedrálisokban! Mennyi felhang, mennyi visszhang! Nem is csoda, hogy nem volt szükség hangszerekre.

Azonban a kereszties hadjáratok bukása, a mór betörés, a keleti népek másfajta zenekultúrája, rengeteg izgalmas hangszere megtöri az egyház művészet egyeduralmát, beköszönt a RENAISSANCE, az újjászületés kora.



z Haáz Sándor, zenetanár

Kicsi vagyok

Tempo giusto

Ki - csi va - gyok, nagy az e - szem,
Mi - kor ad - nak ak - kor e - szem
Ha jót ad - nak, mind meg e - szem,
De ha üt - nek, nem sze - re - tem.

2. El is mennék, itt is ülnék,
Bánatimból kitérülnek.
Bánataim sokak, nagyok,
Magam gyámoltalan vagyok.
3. Én Istenem, minek élek,
Ha ja semmitől is félek.
Szár az levélmegzörrenik,
Bennem a vér meghidegszik.

Kecskeméti toborzó

Kecskemét is ki-ál - lít - ja nyalka verbunkját,
Csárda előtt ki is tú-zi veres zászla - ját.
Gyertek ide fi - a - ta - lok, tessék beáll - ni
Nyolc esztendő nem a vi-lág, lehet próbál - ni.

2. A kardomnak markolatja, tiszta ezüsből,
Ki van rakva csillagokkal, nem öntött rézből.
Ha erre a nap reásüt, de szépen fénylik,
Mellette sok édesanya sírva könnyezik.
3. Amott sétál egy kisleány nagy vidámsággal
Utána megya rózsája nagy bátorsággal
Lassan siess, lassan sétálj kedves angyalom
Fényes kard az oldalamon ne csillámojjon.



Meddig lesz elég ivóvízkészletünk?...

Az ember élete elválaszthatatlanul kötődik a vízhez, ami bolygónk egyik legfontosabb életfenntartó eleme. A vizek legértékesebb ajándéka pedig a tiszta, üdítő ivóvíz.

Tiszta vizet igényelnek a gyárak, üzemek, a termőföldek, a lakosság. A tiszta édesvíz egyre kevesebb, mert éppen a lakosság és az ipar rohamos fejlődése miatt forrásaink és velük együtt a tengerek, óceánok egyre szennyezettebbek lesznek. Napjainkban a szennyeződés óriási méreteket öltött, veszélyeztetve, sőt pusztulásra ítélve a vizek élővilágát.

Elkerülhetetlen, hogy az ember valamilyen formában hulladékanyagait ne juttassa vissza a környezetébe. Szomorú viszont, hogy sokan erre a mindent elfogadó, "magával ragadó" vizet találják a legalkalmasabbnak. Legyen az óceán, tenger, folyó vagy éppen a városunkon át-folyó Vargyas csatorna (Kis Homoród), ami nem is olyan régen még ivóvízként szolgált. És ez fent, a hegy lábához közelebb most is érvényes. De próbálnánk csak megkóstolni a vizet a jégpálya melletti részen vagy alább az autóbusz megállónál. Ez utóbbinál már alig csordogál a víz, szinte gátat emel neki a rengeteg hulladék, már amit nem tud magával vinni a víz. Vajon kinek postázzák nap mint nap eme "fertőző küldeményt"? És ez csak egy példa a sok közül.

Még jó, hogy városunk vízellátása biztosítva van, a vizet a Málnás és Vargyas patakokból fogják be. A vízház még 1970-ben épült a vasüzem részére. Két vezetékertek le, egyiket az üzemnek, a másikat a

város bővülésével, mindkét vezetékéből fogyasztókat kötötték le. Így mindkét csövön ivóvíz folyik, ami azt jelenti, hogy a víz megfelel egy adott minőségi szabványnak. Ahhoz, hogy minőségileg mindig megfelelő legyen, időnként le kell zárni a vizet, például esőzések, nagy hóolvadáskor vagy technológiai hiba esetén. A berendezések kapacitása miatt nem tudnak kellő mennyiségű vizet tisztítani és tárolni, mivel nem állandó ellenőrzés alatt van és nemcsak a helyi laboratórium által, a megyei központi laboratórium hónaponként, és negyedévenként pedig expertízre kerül, ami azt jelenti, hogy mindenféle vizsgálatnak, kísérletnek vetik alá. Mindez megnyugtató, állítólag a megyében nálunk folyik a legjobb minőségű patakvíz (könnyen fertőtleníthető, tisztítható). De vajon meddig? Jobban kellene értékelni azt, ami van és menteni, ami még menthető.

A mindennapokban használt víz minősége mellett felvetődik még egy probléma: vajon mennyi ideig szolgálnak ki még forrásaink, meddig lesz elég a tisztavíz készletünk? Ugyanis a faállomány csökkenése, az erdők nagyszabású irtása maga után vonja a víz természetbeni körforgásának a lelassulását, mivel hogy kevesebb a párolgatás. Kevesebb lesz a lehullott csapadék mennyisége, ami visszajut a földre és így a természetes források vízmennyisége is csökken. Ez egy lassú, hosszantartó folyamat, de **MEGELŐZHETŐ** (például csemete ültetéssel). Gondoljunk az utódainkra!

☞ G.E.

MEGJEGYZÉS

A Hargita Népe december 28-i számában és az Udvarhelyi Híradó január 9-i számában megjelent egy-egy cikk, amelyek tudósítanak arról, hogy a szentegyházi Tanácsnak nem kell 110 millió lej, úgyhogy ezt az összeget a Megyei Tanács kiosztotta Lovétének, Belsőbornak, Váraljának.

Amit nem tudósítanak az említett cikkek, az az, hogy ez az összeg nem érinti a városunk költségvetését. Az említett összeget a Megyei Tanács Szentegyházának szánta, még 1996 elején, amit városunk csak csatornahálózat és a vízhálózat bővítésének tevéseire használhatta volna fel, és csak abban az esetben, ha több miniszteriumi beleegyezése és aláírás után, a volt Vácároiu kormány is Határozatot hozott volna a szentegyházi csatorna és a vízhálózat bővítésével kapcsolatosan.

A szóban forgó dokumentáció, amelyet az előző városvezetés indított el, Vácároiu Kormányhoz jutott volna 1996 október hónap végén, amikor következtek a novemberi választások, a decemberi kormánycsere és így lehetetlenné vált a kormányhatározat megszületése kiutalódott más helységeknek.

Mivelhogy a pénzüsszeget el kellett költeni 1996-ban, szokott megyei eljárásaként, az összeg kiutalódott más helységeknek.

Ahogy az új kormány reméljük minél hamarabb aláírja a dokumentációt, a Megyei Tanács jóval több mint 110 millió lejt fog kiutalni városunknak. Tehát nem vesztettünk el 110 millió lejt, hanem csak a folyamat szünetel kb. három hónapot a novemberi választások és a kormány változása miatt.

Megemlítem mégis, hogy más téren, ami az utunk javítását illeti az év elején 50 millió lej volt kiutalva Szentegyházának, de a megyétől kaptunk az év vége felé még 100 millió lejt, úgyhogy az útjavításra az idén 150 millió lej használdott el.

Ha az újságírók jobban odafigyelnek a Megyei Tanács ülésén valószínű nem kerül sor elhamarkodott alaptalan információkra. Érdeklődni kellett volna a Megyei Tanács szakirodájától.

Továbbra is bizunk a lassan, de célszerűen feleplülő együttműködésünkbe.

RUS SÁNDOR, polgármester

Mélyen szundikáló "KALORI-FER" elvtárs!

Kérjük ne vegyék sértő kifejezésnek a fent használt "elvtárs" megszólítást, de hivatali kötelességünknek tartjuk, hogy a SZENTEGYHÁZI HÍRLAP, V. évf. 11. szám, 1996. november, 4. oldalán megjelent cikkükre - EGY "KALORIFER MONOLÓGJA" - a törvényes előírások értelmében melegítsük fel a KALORI-FER elvtársat (mert úgy vélik, hogy ugyanúgy van, mint abban az időben), valamint a tisztelt szerkesztőket, akik szívük mélyéből próbálják rágalmasz útján felhevíteni gazdasági egységünk alkalmazottjait.

Nahát, tisztelt címzettek szíveskedjenek tudomásul venni, hogy a "KALORI-FER" elvtárs felmelegítése a mi hatáskörünk, de csak abban az esetben, amikor a kedves Eminescu utca 7/A/18 lakrész kalori-férjei elvégzik a megfelelő karbantartást és javításokat "a saját portáján belül", ugyanis ez a feladat teljesen a törvényes tulajdonosra hárul, aki saját akaratából megvásárolta az állami tulajdonú lakást és jogot tart minden darabkájára.

Ismervén a fűtőberendezések technikai állapotát, egységünk még az 1996-os év júniusában hivatalosan felkérte a tömbház tulajdonosokat, hogy a nyár folyamán végezzék el a szükséges karbantartási és javítási munkálatokat, hogy a fűtési idény megkezdésekor ne adódjanak a fentihez hasonló problémák, de sajnos sok esetben süket fülekre talált. Szükségessnek érezzük, hogy a tisztelt 7/A/18-as "kalori-ferjei" magjavításánál mi is besegítettünk, nem számítva fel semmi nemű munkálati értéket. Ezen levél által meg is köszönjük a fizetséget.

Befejezésül csak még annyit szeretnénk a szerkesztőség tudomására hozni, hogy merészen vállalkoztak egy olyan cikk közlésére, ami a törvényes kereteken kívül áll (mert a cikkben említett probléma az érvényben levő törvényes előírások értelmében teljes egészében a tulajdonosra hárul) és méltánytalanul próbálnak a helyi sajtóban bizonyos gazdasági egységeket sértegetni.

Kérjük a SZENTEGYHÁZI HÍRLAP szerkesztőségét, hogy közöljék válaszunkat ugyanolyan pontosan, mint a megjelent cikket.

Köszönettel a szentegyházi KÖZÜZEMEK munkaközössége,

U.i. A "kalori-ferek" sztrájkolói figyelmébe ajánljuk, hogy a sztrájk megszervezésének is megvannak a törvényes keretei.

Hírek...hírek...

1. A FILKOMEX KFT. ezúton értesíti ügyfeleit, hogy Szentegyháza-Budapest között közlekedő menetrendszerinti járatán 1997. január 1-től a viteldíjak a következőképpen módosulnak: **menet: 50.000 lej**
menet-jövet: 80.000 lej.

2. Karácsony estéjén a szentegyházi, gyönyörűen kivilágított Tanács előtt kisgyermek öröme megjelent Téliapó - Mihály Szilárd személyében és csomagokat osztogatott. Onnan pedig felszáguldott a nagyfalusi templom elé, ahol folytatta az ajándékozást. Igazi hangulatos, vidám karácsony este volt. A Téliapó putnyát - biztosan mindenki kíváncsi rá - a helyi Tanács pakolta meg. A kíváncsiskodók nem kaptak csomagot, de gyönyörű karácsonyi zenét hallgattak.



3. Eladó Abásfalván (Homoród) 53 szám alatti lakható ház melléképületekkel és 10 ár gyümölcsös. Telek-könyv rendezve. Érdeklődni Székelyudvarhelyen 215126-os telefonon vagy Szentegyházán a Köztársaság út 36 szám alatt, telefon: 148.

4. December 25-én, Karácsony Napján került be a RTV adásába az a pár felvétel, amely a Matei Vintilă bukaresti vállalkozó itt épült házána avatásán és az ezt megelőző csomagostáson készült. A nemes gesztusról készült riport hangulata számunkra nem volt biztató. Azóta az RTV nagy változásokon ment keresztül, hírszerkesztőket - akik xenofób, szélsőséges beállítottságukról voltak híresek - szerencsére leváltották.

Így reménykedhetünk abban, hogy a legközelebbi összeállításban (ha még lesz ilyen) nem kerestelik át gyerekeinket (a IV. o. Gergely Krisztina a képemőn Ildikó Enikő néven szerepelt), a templomról, faluról sem tesznek sértő, rosszmájú megjegyzéseket!

5. A Filharmónia nyári koncertmeghívásai szaporodnak: aug. 6-7-8 egy nagyszabású kecskeméti Műzeológus-Konferencia időpontja, amelyre meghívták az együtttest is. Cserekapcsolatot ajánlott fel egy svédországi ifjúsági együttes, mellyel kapcsolatos levelezések folynak jelenleg.

6. Eltűnt a 96-os turnénapló! Régi szokás szerint a hangverseny körút fényképanyaga albumba kerül, majd kézzel-kézzel jár, hogy minden család láthassa. Nos, másfél hónapja valaki "maganál felejtette" a narancssárga albumot. Kérjük visszajuttatni **sürgősen!**

7. Megalakulófélben van a szentegyházi Baráti Társaság, mely a helység "nem diszkós" rétegének kíván kikapcsolódást biztosítani. Klasszikus zeneaudió, művészfilmvetítés, viták, író-olvasó találkozók, költői estek, könyvismertetések, vallástörténelmi és filozófiai viták szervezésére vállalkozna ez a szervezet. A székelygondok megoldásával egyúttal a nyugdíjas szervezet, ifjúsági szervezet és az új szerkesztőség is fedél alá kerülne. Ezzel a témával kapcsolatosan megbeszélés lesz január 29-én szerdán este a Munkásszövetkezet irodájában.

8. Megjelent a Törpe Daloskönyv utolsó lapja. Színes borítókát osztunk az arra érdemeseknek január 23-24-én. Ezután a Törpe Daloskönyv nem kivágó formában jelenik meg, hanem teljes egészében, talán egy éven belül. A jelen kottagyűjteményre nagyon vigyázatok, hisz 20 pentaton éneket és 20 olyan történelmi dalt, katonadalt tartalmaz, amit minden magyar embernek tudni, éltetni kell.

Szerkesztik:
Haáz Sándor
Szabó Klára

500 lej

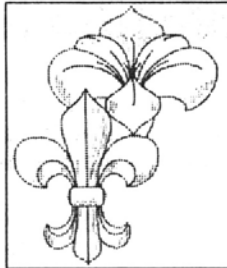
Szerkesztőség:
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlăhița
Készült az
INFOPRESS-nél

Cserkészélet

Emlékezés

A világ cserkészei, s köztük a magyar cserkészek is szomorúan vették tudomásul, hogy 1996. december 22-én elhunyt a 76 éves Bodnár Gábor - Gabi bá' -. Nagy veszteség érte különösen a külföldi magyar cserkészeket. Kanadából indult el hivatona, hogy résztvegyen a világ cserkészszevetség vezetőségi értekezletén Svájcban. Innen látogatott el a Magyar Földre, valamint a környező országokba, ahol magyar cserkészek élnek és dolgoznak. Úgy jutott el hozzánk is az elmúlt esztendőkből és Neki köszönhetően a Romániai Magyar Cserkész Szövetség Szentegyháza határában - Szelters felé - kapott 5 ha területet cserkészparknak.

Úgyancsak a cserkészpark részére kaptunk 1.000 dollárt, hogy a tábor területén biztosítani lehessen a víz bevezetését. Cserkész könyvei is jelentek meg magyarul, ami első útmutatás a cserkész életforma elsajátításához, nekünk megmutatja, hogyan kell élnie egy cserkésznek élete végéig.



Téli cserkész tábor

A bátor Gyertyánffi Jónás cserkész csapat 1996. december 26-án elindult táborozni a Kirulysarki iskolához, nem számítva a közelgő rossz időre. Na de nincs is igazán rossz idő, csak rossz kiránduló cserkész, aki fél a hidegtől, szélről, esőtől.

Ha fázunk, hát mozgunk, játszunk, tüzet gyújtunk, eső ellen pedig ott a nylonzsák. Mindenre van megoldás.

Egy kis cserkészcsapat itt töltött három napot, többnyire újoncok voltak. Irányításukban nagy segítségünkre voltak Szélyes Szidónia és Finta Vincze őrvezetők. Vincze így ír erről: "Az első nap az éjszakai portyán a kiscserkészek megismerték az égi tájékozódási jeleket. Másnap egy hosszú, kb. 4 órás portyára indultak, ahol különböző akadályokat kellett leküzdeniük. Ezek között szerepelt többnyire a levélkeresés, a kötélmászás, a vizen való átkelés egy kidőlt fán. Gondolom ebből sikerült következtetniük arra, hogy ez nem üdülő tábor, és hogy nem könnyű a cserkészélet."

Kolozsi Zsuzsa: "Szerezzel foglalkoztam az újoncokkal, próbáltam beavtatni a cserkészélet tükáiba. Úgy érzem mindent elkövettem, hogy jól érezzék magukat

köztünk. Megtanultuk, hogyan segíthetünk egymáson, s erre szükség is volt, mert a patakon feküdt fa bizony havas volt és csúszos. De fogva egymás kezét vigyáztunk, hogy ne történjen baj."

Csorja Orsolya: "Élveztem volt kint lenni a gyönyörű holdvilágos éjszakában. Megfigyeltük a csillagok állását. Ezt az éjszakát nem fogom elfelejteni soha."

Röviden meg arról is szeretnénk szólni, hogy 1996. decemberében ismét megkaptuk a BETLEHEMI LÁNGOT Bécsen - Magyarországon keresztül. Csapatunk eljuttatta a lángot a szentegyházi templomokba is: két katolikus, református és az unitárius templomokba. E nemes feladatunk meg az is megszépítette, hogy éppen szentmise vagy istentisztelet alatt adhattuk át a lángot. De nem álltunk meg itt, a lángot tovább kellett juttatni. Nagy segítséget kaptunk Rus Sándor polgármestertől és Simó György, a bukaresti vállalat vezetőjétől, akik járművet biztosítottak részünkre, hogy a láng eljusson Lövétére és Homoródmásra, Homoródkarácsonyfalvára.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a 10. számú Gyertyánffi Jónás cserkész csapat nevében.

Barabás Lajos

Viccek

Mit érez a fálábu az asztalosnál?

Lábszapot.

Mi az összefüggés a tér, az idő és a tömeg között?
Ha meleg az idő a tömeg lemege a térré.

Két rák hinárt eszik a folyómeder alján. Az egyik hirtelen olójjával rábök egy darab gyanus színű vízinvónyverre, majd így szól társához:
- Ezt ne edd meg, még embert kapsz tőle.

Új könyvek a városi könyvtár polcain

Paturi, Felix: **A Föld krónikája** c. kiadvány mindenről tudósít, ami a világegyetem kialakulása és a Föld keletkezése óta az érdeklődés középpontjába kerülhetett. A nagy kérdést boncolgatja a szerző a könyv utolsó lapjain: Milyen reményeket táplálhatunk a Föld jövőjével kapcsolatban? Szellemi értékeivel és gyönyörű képanyagával a Föld krónikája bekerül a legértékesebb könyveink sorába.

Világtörténelmi kézikönyv 1914-1993. A könyv szerzői Chris Cooc és John Stevenson azzal a meggyőződéssel bocsájtották útjára a könyvet, hogy legjobban szolgájtják újrunk világtörténelmi folyamatainak megértését.

Biológiai tanulók és kedvelők kérhetik **Az emberi test** és az SH sorozatban megjelent **Élettan** c. könyveket.

Háziasszonyok figyelem! Megszokott receptjei, főzetei mellé új ízeket varázsolhat, ha kézbe veszi a **Pizzák, piték, rizottók** (Gabonafélékből és rizsből készült ételek) és **99 hűsétel** könyveket...

"**Minden ember király...**" Antológia a toleranciáról. A könyv lépten-nyomon arra int, nézzünk gyakrabban önmagunkba.

Hétköznapi pszichológia sorozatból két jó könyvet ajánlunk: **Bocsáss meg és felejtst!**, **Csak semmi pánik!**

Hornby Nick **Fociláz** c. könyve a szurkolók gyötrelmeiről szól. A szerző ezzel a könyvével az angol próza élvonalába került.

Az érték mindig bennünk van - írja Czeiczél Endre, hiszen az élővilág úrává nem a vas, az arany vagy az olaj, hanem munkánk és kultúránk tett. Tíz fejezetbe sürítve kilencvenöt témát dolgoz fel, melyeknek megvan a magva az emberi érték felismerésére.

Hogyan szedjük fel a pasikat c. könyvből a lányok megtudhatják, hogy a férfiak valóban vágnak arra, hogy a nők felcsipjék őket?

Kedves gyerekek Milne Christopher ezúttal megismertet benneteket Róbert Gilda emlékeivel és a Milne ház lakóival.

Magyar mondák sorozatban: **A csodaszarvas, Hunor és Magor lakodalma, Isten kardja, Attila, Isten ostora, Attila halála, A Hadak útja.**

Szellemi inycenségek felnőtteknek:
Mende-mondák - **A világtörténelmet furcsaságai**
Világjáró anekdoták
Magyar idézetek könyve
Jókai Anna - **Perc emberkéi dárídója**
Deér József - **Pogány magyarság, keresztény magyarság**

Heller - **Isten tudja**
Hasek - **Az elhagyott latinán**
Evans - **A suttogó**
Mc. Kernan - **A száműzött király átka**
Austen - **Értelem és érzelem**
Dexter - **Ami jár, az jár**
Conetti - **A szemjáték**

Radzinszkij - **Az utolsó cár II. Miklós élete és halála**
Román nyelven olvasóknak Dinescu két könyvét ajánljuk: **O beție cu Marx** és **Pamflele vesele și triste.**
Margaret Mitchell: **Pe aripile vântului I-II** és **Insula pierdută, Dosarele X** sorozatban **Duhurile, Punctul zero, Virteju.**

Szabó Klára